



De identiteit van Feekes & Colijn

Atelier voor architectuur, stedenbouw en ruimtelijke inrichting

De identiteit van Feekes & Colijn atelier voor architectuur, stedenbouw en ruimtelijke inrichting. Feekes & Colijn is een maatschap met 25 medewerkers, waarvan 8 ontwerpers.

We hebben de afgelopen jaren door middel van ontwerp-onderzoek en uitgevoerde projecten ervaring opgedaan hoe de gebouwde omgeving het gedrag van mensen beïnvloedt en vice versa. Dat maakt dat we in het complexe gebied van overleg met veel partijen zeer goed en succesvol werken op de overgang van stedenbouw, inrichting openbare ruimte en architectuur.

Wij zien sociaal-maatschappelijke achtergronden als basis van ons werk. Een vormgevend principe als uitgangspunt leidt o.i. vaak tot een cosmetische aanpak.

We ontwerpen aan nieuwe ontwikkelingen op het gebied van consumentgericht bouwen (Kopers Componeren), succesvolle woonmilieus, lokatiegericht bouwen, zorg, onderwijs en kinderopvang. We gebruiken hierbij de dialoog met mensen en lokatie als inspiratiebron.

We realiseren projecten op de volgende terreinen: stedenbouw en herstructurering, onderwijs en welzijn, woningbouw, bestemmingswijzigingen van monumentale panden, restauraties en ecologie.

Het bureau zet in op zeer hoge beeldkwaliteit naast een perfecte uitwerking van de projecten.

Het is onze mening dat er geen compartimentering dient te zijn tussen de diverse ontwerpdisciplines. We begeven ons dikwijls in het tussengebied en werken daarmee grensoverschrijvend.



Onze wijze van werken

Ieder ontwerp van ons bureau is steeds weer volledig uniek, omdat het toegesneden is op de lokatie, de doelgroep en de mogelijkheden die het ontwerp biedt om veranderingen in de toekomst op te kunnen nemen. We werken aan complexe projecten, waarbij veel partijen zijn betrokken. Naast een aansprekende architectuur is het proces en de perfecte bouwkundige uitwerking onderdeel van onze grote zorg.

In onze visie is een goed ontwerp opgebouwd uit diverse kwaliteiten, omdat de gebruiker zelf ook een scala aan verschillende gedragspatronen draagt en gevoelens en reacties op de buitenwereld heeft. Om een goed ontwerp te maken dien je te weten hoe mensen wonen, leven en denken. Architectuur en stedenbouw beïnvloeden het gedrag van mensen. Omgekeerd gaan we uit van het gedrag van de mensen als middel om vorm te geven. Een dergelijk plan met deze context overstijgt een gebruikelijk plan van een stedenbouwkundige opzet met een architectonische invulling.

Het blijkt dat veel van onze projecten een zekere tijdloosheid in zich dragen en na 20 jaar zelfs nog steeds tot de meest gewenste buurt behoren.

RatiMoZin

Om wezenlijk duurzame projecten te ontwerpen onderscheiden we in ieder ontwerp ratio, emotie en zintuigen.

Het rationele deel

waarbij een goede vertaling van het Programma van Eisen bepalend is en waarbij flexibiliteit, kostenbeheersing, beheer en onderhoud centraal staan. Dit is de grondslag van het gebouw en datgene waar ontwerpen door derden (dikwijls alleen maar) aan getoetst worden.

Het emotionele deel

waarbij we uitgaan van ruimten die door de opzet positieve emoties oproepen. Per doelgroep kan dit verschillen. Veiligheid, blijheid, harmonie, rust, dynamiek, etc. ontstaan door de vorm van de ruimten, maatrelaties, gebogen of schuine lijnen, lichtval, relaties tussen ruimten onderling of tussen binnen en buiten. Dit vormt de opbouw van het gebouw.

Het zintuiglijk deel

voedt de fysieke ervaring van de gebruiker. Het bestaat uit kleur en textuur van toegepaste materialen. Dit en de detaillering bepalen uiteindelijk samen de uitwerking van het gebouw, de uitstraling, de perfectie, het plezier en de esthetica. Een zorgvuldig ontworpen en gedetailleerd plan met een prettige uitstraling roept bij de gebruiker het gevoel op gerespecteerd te zijn.

Identificatiepatronen

De schaalvergroting in de bouwwereld, de programmering die slechts van aantallen uitgaat en de stedenbouw leggen steeds meer op grote lijnen details en werk vast met modieuze thema's. Samen met de stilistische invullingen van architecten leidt dit tot tijd- en modegebonden wijken en woningen, maar bij de keuze waar men wil wonen speelt juist identiteit, binding en de omgeving de belangrijkste rol. De menselijke logica volgt een trap van behoefte aan algemene herkenbaarheid naar de profilering van het persoonlijke. Men wil trots zijn op de 'eigen' buurt en de 'eigen' woning.

Er zijn vier identificatieniveaus:

- met het dorp of de stad waar je woont;
- met de wijk, die kenmerkende aspecten heeft, waardoor deze zich onderscheidt van andere wijken;
- met je 'eigen' straat, die homogeen van karakter is, maar een bijzonder kenmerk heeft;
- met je eigen woning, die zich in detail onderscheidt.



6 Consumenten bouwen

In diverse van onze projecten worden mensen zelf actief betrokken bij het maken van de woning. Wij ontwerpen de samenhang van de buurt en geven aan waar de mogelijke verschillen kunnen ontstaan in de uitwerking door de kopers. Per project kunnen bewoners meer of minder invloed uitoefenen op hun woning. Hiervoor hanteren we binnen ons bureau de 'keuzeladder'.

Basaal heeft iedere woning diverse mogelijkheden voor de indeling van de plattegrond, ook in de sociale sector. Na vaststelling van de plattegronden zijn de volgende stappen op de keuzeladder:

- keuze voor diverse afwerk niveaus;
- een woning met zelf in te delen gevels;
- gevels aanvullen met accessoires;
- woningen met keuzepakketten; aanbouw, uitbouw en (tussen)verdiepingen;
- de lokatiegerichte cataloguswoning, waarbij bewoners uit deze catalogus kiezen;
- een eigen ontwerp binnen een projectmatige aanpak met ontwerpmodules en spelregels. Dit levert een homogene wijk qua sfeer en uitstraling met opmerkelijke verschillen per woning;
- een eigen ontwerp waarbij vorm, materiaal en detail worden losgelaten en waarbij een sterke ruimtelijke drager voor de eenheid zorgt.

Locatiegericht ontwerpen

Van algemeen en overal hetzelfde, naar specifiek en locatiegebonden.

Iedere stad of dorp kent een eigen geschiedenis en daarmee een eigen cultuur en karakter. Arme zandgronden hebben een andere stedenbouw en architectuur opgeleverd dan rijke kleigronden of gunstige handels- en havenplaatsen. Het streekeigen karakter blijft zichzelf versterken door haar aantrekkingskracht op mensen die zich daarmee identificeren.

Wij hebben gereedschappen ontworpen om weer vorm te geven aan een specifieke lokatiegebonden sfeer en structuur. We proberen de geschiedenis niet na te bouwen. Onze ontwerpen wortelen in de geschiedenis en passen in de omgeving, maar ze zijn hedendaags en op de toekomst gericht. Diverse verrassende projecten getuigen hiervan.

Er ontstaat zo een buurt of wijk met samenhang, passend binnen het grote geheel. Bij diversiteit in de straat kunnen veranderingen gemakkelijk plaatsvinden.

Inrichting openbare ruimte, publiek domein

Mensen kunnen slecht een oprechte verantwoordelijkheid voelen voor iets waar ze zich niet mee verbonden voelen. Een mooie omgeving roept een gevoel van trots en verantwoordelijkheid op. Voor de diverse gebruikersgroepen scheppen we verschillende plekken met een eigen identiteit binnen het geheel.

We maken gebruik van onze kennis over identificatiepatronen en passen zorgvuldig semi-openbare of semi-privé margezones toe tussen de privé en de openbare ruimte. Hierdoor wordt het gevoel van de bewoners dat ze bij de buurt horen, versterkt. In een aantal plannen leggen we een bijzonder verband tussen stedenbouw en architectuur, waardoor verrassende plannen ontstaan. Hierbij zien we het maaiveld als een integraal deel van de ontwerp opdracht.

Individualisering, sociale betrokkenheid en verantwoordelijkheid voor de omgeving hoeft zo niet diametraal tegenover elkaar te staan; ze kunnen elkaar zelfs versterken. In diverse van onze plannen zetten we de wisselwerking tussen woning, woonomgeving en stedenbouw zodanig in dat er weer een "sociaal weefsel" kan ontstaan. Dergelijke plannen zijn zeer gewild voor bepaalde groepen mensen en brengt de broodnodige variatie in woonmilieus weer terug.

Onderwijs en welzijn

Investeren in onze kinderen is investeren in de kwaliteit van onze maatschappij. Gebouwen moeten daarom niet alleen organisatorisch en technisch goed zijn, maar dienen ook op verschillende schaalniveaus aan te sluiten bij de belevingswereld van kinderen. Behoeftes aan veiligheid, beschutting of juist ruimte voor ontdekking en uitbundigheid moeten plek krijgen in het gebouw.

Kleinschaligheid binnen het grote geheel is belangrijk, zodat ieder kind het overzicht houdt.

Kinderen met verschillende achtergronden leren om op te groeien tot sociale wezens. Daartoe moeten ze vooral "zichzelf" kunnen zijn. (Agressie ontstaat bij geforceerde ontmoetingen). Wij ontwerpen plekken waar je je kunt terugtrekken en plaatsen voor ontmoeting. Ons oudste kinderdagverblijf/naschoolse opvang staat in een achterstandswijk van Rotterdam. De onderlinge tolerantie is zeer groot; het ziekteverzuim van de leidsters is significant lager dan gemiddeld.

Zintuiglijke ervaringen dragen bij aan de ontwikkeling van een kind. Iedere leeftijdsgroep krijgt een bijzondere identiteit mee door middel van kleur, materiaal en lichtinval.

Ecologie

In onze maatschappij is bijna alles afgebakend en in hokjes gestopt. Zo is ook de ecologie verbannen naar buitengebieden en zogenaamde ecologische zones. Gewone mensen en kinderen hebben soms al jaren geen vlinder gezien en weten niet dat er verschillende soorten zijn. Melk komt uit de fabriek en vogels zijn sijsjes of drijsijsjes. Dit verarmt de belevingswereld.

De afgelopen jaren hebben we diepgaande studies verricht naar de relatie tussen planten, hagen en bomen én de diversiteit van dieren die zich ertoe aangetrokken voelen. Wie eet wat? Wie eet wie? Hoe lokken we libelles, vlinders, vogels, kikkers en kleine zoogdieren weer de wijk in? Met onze kennis en ervaring kunnen we wijkgerichte ecologische plannen maken, zodat kinderen het verschil opmerken tussen mezen en groenlingen. Een dergelijk gebied kan bovendien een doortrekroute of een 'steppingstone' zijn tussen twee of meerdere grote ecologische zones.

We hebben zo diverse wijken en ecologische zones ontworpen. Het is opvallend hoeveel effect kleine maar goed samenhangende ingrepen hebben.

Proces

We realiseren diverse gebouwen die een verscheidenheid aan functies herbergen: een brede school van 9000 m² met 12 partners, multifunctionele centra, een school, winkels, een buurthuis, woningen met buurtplein of een eerstelijns centrum met een groot aantal gebruikers. Tekeningen en maquettes gebruiken we voor de discussie en om de gezamenlijke ambitie in kaart te brengen. Hierbij is flexibiliteit een eerste vereiste. Er komt een deelnemer bij of er valt er een af, of partijen bedenken dat ze toch meer of beter kunnen samenwerken, waardoor het hele plan om gaat. De consequenties van keuzes worden in tekeningen veel sneller goed 'gelezen' dan in tekst. Al werkende ontstaat een model waar iedere deelnemer zichzelf in herkent, maar dat ook de gezamenlijke onderdelen ondersteunt. Dit enthousiasme is noodzakelijk om daarna snel tot een bouwvraag te komen.

Dezelfde basismethodiek gebruiken we bij inspraak of medespraak in de buurt. Bewoners vragen we om hun mening en deze verwerken we zo mogelijk in onze plannen. Ervaring leert dat er zelden onlogische of overtrokken vragen liggen. Hoe vroeger en intensiever de inspraak is, des te sneller loopt dikwijls het proces. In de herstructurering hebben we plannen gemaakt waarbij de bewoners onze (mede)opdrachtgevers waren.